

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ М. МАКСИМОВИЧА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ELIBUKR

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До 50-річчя заснування

*Київського національного університету культури і мистецтв і початку підготовки
в ньому фахівців бібліотечно-інформаційної галузі*

Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі

Матеріали Міжнародної наукової конференції

(15 травня 2018 р.)

Київ – 2018

УДК 316.77:02:[001.9+004] (08)

Кеттер: І 74

Редакційна колегія: *Бездрабко Валентина Василівна*, завідувач кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Київського національного університету культури і мистецтв, д. іст. наук, професор; *Галаган Людмила Миколаївна*, директор Фонду президентів України Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, канд. політ. наук, старш. наук. співроб.; *Гранчак Тетяна Юрївна*, старш. наук. співроб. відділу політологічного аналізу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком, старш. наук. співроб.; *Новальська Тетяна Василівна*, завідувач кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв, докт. іст. наук, професор; *Половинчак Юлія Миколаївна*, директор Національної юридичної бібліотеки Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, канд. іст. наук, старш. наук. співроб.; *Прокопенко Людмила Іванівна*, доцент кафедри соціальних комунікацій та інформаційних наук Київського національного університету культури і мистецтв, канд. культурології, доцент; *Сербін Олег Олегович*, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка д. соц. ком., старш. наук. співроб.; *Ярошенко Тетяна Олександрівна*, віце-президент Національного університету «Києво-Могилянська академія», канд. іст. наук, доцент; *Яцевич Микола Олександрович*, декан факультету інформаційно-документних комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв, канд. пед. наук, доцент.

*Рекомендовано до друку
Кафедрою інформаційних технологій
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 3, від 26 березня 2018 р.)*

Інформація, комунікація і управління знаннями в глобалізованому світі:
зб. матеріалів Міжнарод. наук. конф., м. Київ, 15 травня 2018 р. – Київ: КНУКіМ,
2018. – 244 с.

Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією упорядника та редакторів.

© Київський національний університет
культури і мистецтв
© Автори статей

Ісаєнко О. Сучасні освітні та професійні виклики майбутніх фахівців з бібліотечної справи	202
Касап В. Шляхі удасканалення практика-арыентаванай паdryхтоўкі бібліятэчных кадраў	204
Коляда-Березовська Т., Татакі О. Партнерство як формат освітньо-професійної актуалізації особистості	206
Кушнар'ов В. Інформаційна, бібліотечна та архівна освіта в Україні: формат змін	210
Матвієнко О., Цивін М. Про дивергенцію в інформаційній освіті: чи може бути виокремлена спеціальність «інформаційний менеджмент»?	212
Новальська Т. Фундатори київської бібліотечної науково-освітньої школи	215
Панькевич О. Електронний підручник як ефективний навчальний засіб підготовки майбутніх документознавців	218
Пасічник Ю. Академічна мобільність та її вплив на науково-технічний прогрес	220
Прокопенко Л. Науково-дослідна робота кафедри соціальних комунікацій та інформаційних наук КНУКіМ як чинник удосконалення змісту навчання	222
Раманава Ж. Фарміраванне прафесійнай кампетэнтнасці спецыялістаў бібліятэчна-інфармацыйнай справы ў сферы папулярызацыі нацыянальнай літаратуры і літаратуразнаўства	226
Синюра-Ростун Н. Роль управління знаннямі у функціонуванні сферы освіти	228
Соляник А. Зміст цифравой кампетэнтнасці здобувачів вышэй інфармацыйнай освіти	230

компетентній. Якесь засваення працэса бібліяграфавання дакументаў пры стварэнні БД правяралася на экзаменах, заліках, пры выніковай ацеэстацыі на дзяржаўным экзамене. Аналіз паспяховасці студэнтаў на дзяржаўным экзамене па «Бібліяграфазнаўстве» паказаў павялічэнне сярэдняга бала да 7,3 у параўнанні з іншымі гадамі. Некалькі студэнтаў паспяхова абаранілі дыпломныя працы па тэматыцы, звязанай са стварэннем БД.

Такім чынам, прыцягненне студэнтаў да рэалізацыі бібліятэчных праектаў дазваляе не толькі далучыць іх да сапраўднага засваення бібліяграфічнай практыкі, але і спалучаць прыярытэты інтэграцыі навучання і выхавання. Вынікам гэтага з'яўляюцца: прадуктовы – стварэнне рэальнага інфармацыйнага прадукта, які мае рынкавы кошт, і адукацыйны – студэнты практычна засвоілі ўсе тэхналагічныя этапы падрыхтоўкі БД.

ЛІТЕРАТУРА

1. Практико-ориентированное обучение в учреждениях образования <http://www.edu.gov.by/news/praktikoorientirovannoe-obuchenie-v-uchrezhdeniyakh-obrazovaniya>. – Дата доступа 28.12.2017; 2. Скульмовская, Л. Г. Проблемы реализации компетентного и практико-ориентированного подходов в профессиональной подготовке кадров для индустрии туризма // Современные проблемы науки и образования 2017. № 5 URL : http://science_education.ru/article/view?id=26933. – Дата доступа 4.01.2018.

УДК [378:02]:005.591.452

Партнерство як формат асвітньо-професійной актуалізацыі асобістасці

© Тетяна Коляда-Березовська, © Олена Татакі

Одеський національний політехнічний університет,

65044, Україна, м. Одеса, пр. Шевченка, 1

E-mail: kobertanya@gmail.com, E-mail: alena_tataki@ukr.net

Висвітлено проблему підготовки фахівців документно-інформаційного профілю в умовах глобального інформаційного оновлення. Наводяться результати реалізації технології партнерства як професійно-комунікаційної взаємодії закладу вищої освіти з провідними бібліотеками міста.

Ключові слова: технологія партнерства, інформаційно-бібліотечна діяльність, партнерство як формат діалогової комунікації

The problem of preparation of specialists of the document-information profile in the conditions of global information update is highlighted. The results of the implementation of the partnership technology as a professional communication interaction of the institution of higher education with the leading libraries of the city are presented.

Keywords: partnership technology, information and library activities, partnership as a format for dialogue communication

Зміни останніх часів, які зумовлені процесами глобального інформаційного оновлення та пов'язані з тим, що разом з традиційними напрямками та формами роботи закладів вищої освіти і бібліотек в практику впроваджуються інноваційні методи навчання на основі новітніх інформаційних технологій, вимагають висококваліфікованих спеціалістів для якісного інформаційного обслуговування. Беззаперечним є той факт, що провідна місія бібліотеки – одного з базових елементів світової інформаційної інфраструктури, центру знань та інформації про світ і плюралізм цього світу, складність і неоднозначність його пояснення людиною, – залишається незмінною і полягає у формуванні загальнолюдської культури. Сучасна ж бібліотека ще й прищеплює інформаційну культуру як складник кроскультурної взаємодії, формує її налагодженням партнерських взаємин шляхом реалізації спільних проєктів.

Законодавчі та організаційні ініціативи держави, зокрема Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року – «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», головна мета якої – перетворення бібліотек на інтелектуальні центри, реалізація міжнародних програм, забезпечили можливість втілювати ініціативні проєкти розвитку, зміцнювати міжнародні культурні зв'язки, розвивати новітні технології, створювати комфортне середовище для користувачів, розширювати наукові зв'язки. Стратегію презентував віце-прем'єр-міністр В. Кириленко на VI Львівському бібліотечному форумі «Бібліотек@ стратегія розвитку», що проходив у вересні 2015 року, а 23 березня 2016 року під час засідання уряду, віце-прем'єр-міністр зупинився на аналізі сучасного стану бібліотечної справи в Україні та виокремив головні проблеми розвитку бібліотечної сфери, зокрема, зазначивши, що головною проблемою бібліотечної мережі залишається неефективне використання її потенціалу. Адже, бібліотека має бути соціальною інституцією. Тому концепція соціального простору, коли бібліотека надає послуги, і головним чином безкоштовні послуги, повинна бути домінуючою, і це, в першу чергу, передбачає створення інтегрованої мережі бібліотек. Крім того, має бути розширений перелік інших послуг, які зараз бібліотеки надавати не можуть, в тому числі через нестачу висококваліфікованих, зацікавлених і вмотивованих фахівців.

У цьому контексті одним із вимірів діяльності закладу вищої освіти, що має у своїй структурі випускову кафедру документно-інформаційного профілю, розглядаємо соціальне партнерство як формат діалогової комунікації і вектор дидактичних зусиль. Так, кафедра інформаційної діяльності та медіакомунікацій (ІДМК) гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ) ключову роль у підготовці студентів за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (ІБАС) відводить технології партнерства, що трактується саме як професійна діалогова комунікація закладу вищої освіти

з провідними бібліотеками міста, взаємодія зацікавлених сторін / партнерів, яка скерована на максимальне координування інтересів учасників процесу підготовки ініціативних, інноваційно мислячих, у подальшому конкурентоспроможних фахівців для задоволення потреб і галузі, і соціуму в цілому.

Такий діалог – «ВНЗ – Бібліотека» – активно реалізується в ОНПУ впродовж останніх п'ятнадцяти років. Ця взаємодія дає можливість удосконалювати й уточнювати основні аспекти побудови професійної співпраці, яка сприяє розвитку документознавчої підготовки, випуску компетентно-свідомих фахівців для документно-інформаційної сфери діяльності. Технологія партнерства у роботі кафедри ІДМК, що готує за спеціальністю ІБАС, та наукових бібліотек Одеси – Одеської національної наукової бібліотеки (ОННБ) та Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. С. Грушевського (ООУНБ) – спрямована на реалізацію, перш за все, схваленої урядом Концепції державної політики в сфері інформування та налагодження комунікацій з громадськістю з питань спільних міжнародних проектів, навчальних програм країнознавчо-краєзнавчого спрямування. Адже партнерство як комунікативний формат – це, по-перше, вплив на вибір партнерами певних когнітивно-комунікативних стратегій, обрання ними способів обміну інформацією, а також можливість впливати на розробку стратегічних сценаріїв взаємодії, по-друге, – це основа діяльності бібліотек і фахівців документно-інформаційного профілю, механізм налагодження та зміцнення міжрегіонального і міждержавного клімату. У такому ракурсі презентували свої напрацювання учасники науково-практичної конференції «Міжнародна діяльність бібліотек як складова європейського вибору держави», що відбулася у вересні 2016 р. в Одеській національній науковій бібліотеці. Презентації про міжнародну діяльність та культурне співробітництво з Польщею, Латвією, Францією, США, Німеччиною та іншими країнами стали своєрідним майстер-класом від провідних фахівців України для студентів ОНПУ вищезазначеної спеціальності, а провідним напрямом подальшого розвитку бібліотеки визнано міжнародну діяльність та культурне співробітництво, що відбиває створення нового підрозділу – відділу міжнародних проектів.

Аналізуючи досвід працевлаштування випускників кафедри ІДМК протягом усього періоду її діяльності, можна відзначити, що одним із головних результатів вказаного партнерства є *позитивна динаміка працевлаштування за фахом*, тобто зростання кількості випускників, які знаходять своє місце роботи саме у відділах бібліотек ООУНБ імені М. Грушевського, ОННБ та Науково-технічній бібліотеці ОНПУ. Так, серед перших випускників спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» денної та заочної форм навчання лише 2 % працевлаштувалися у бібліотеках. А після підписання угоди про партнерство і співпрацю у 2003 році з ООУНБ імені М. Грушевського кількість таких

випускників зростає до 5 % (у 2008 р.). Освітньо-професійна взаємодія зацікавлених партнерів щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців виявилася, зокрема, у тому, що ряд співробітників бібліотек вже цілеспрямовано отримали вищу освіту на кафедрі ІДМК ОНПУ, навчаючись за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» і продовжують її отримувати вже за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». У 2017 році кількість фахівців, які стали компетентно-свідомими працівниками бібліотек-партнерів кафедри ІДМК, становить 18 %, що свідчить про вдалу реалізацію технології партнерства та професійну актуалізацію випускників.

Таким чином, зважаючи на багаторічний досвід підготовки кафедрою ІДМК фахівців документно-інформаційної сфери та плідні партнерські стосунки, які склалися з науковими бібліотеками Одеси і Науково-технічною бібліотекою ОНПУ, можемо стверджувати, що партнерство виступає ефективним інструментом професійної актуалізації випускників спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», а динамічний характер сучасного інформаційного простору та необхідність реалізації «Порядку денного в сфері сталого розвитку на період до 2030 року» (ООН), сприятимуть подальшій освітньо-професійній взаємодії на основі технології партнерства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андріянов О. В., Татакі О. О. Формування інформаційно-комунікативної компетентності в процесі підготовки фахівців документно-інформаційної сфери // *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. № 1. С. 50–55;
2. Коляда-Березовська Т. Ф. *Діалог & Партнерство – комунікаційна домінанта епохи // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття*. Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон, 2017. С. 130–137.